

ВІДГУК
офіційного опонента
доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри соціальної
роботи та педагогіки вищої школи Волинського національного
університету імені Лесі Українки
Чернети Світлани Юрївни
на дисертацію Левченко Наталії Володимирівни
«Теоретико-методичні основи підготовки майбутніх соціальних
працівників до молодіжної роботи»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.05 – соціальна педагогіка

З метою здійснення експертизи дисертації Левченко Наталії Володимирівни було проаналізовано її зміст, реферат й основні наукові праці дисертантки. Узагальненні результати подано у викладених далі положеннях.

Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із відповідними планами галузей наук.

Сучасні соціальні виклики, які стоять перед суспільством – ефективна підтримка та розвиток молоді. В умовах трансформації українського суспільства, інтеграції в європейський простір, зростання молодіжних проблем та запитів, підготовка компетентних фахівців для роботи з молоддю стає надзвичайно важливою.

Молодь є однією з найважливіших соціальних груп, від якої залежить майбутнє країни, і її підтримка потребує комплексного підходу. Соціальні, економічні та політичні зміни, міграційні процеси, розвиток інформаційних технологій, а також зростання рівня безробіття, соціальної нерівності та маргіналізації серед молоді створюють нові виклики для професійної підготовки фахівців, які працюють у сфері молодіжної роботи.

Українське суспільство зараз переживає складний етап реформ, включно з освітньою та соціальною сферами. Інтеграція до європейської спільноти, війна, демографічні зміни та глобалізація значно впливають на молодіжне середовище. Це вимагає розробки та впровадження нових підходів до підготовки майбутніх соціальних працівників, які мають бути готові до вирішення комплексних завдань, пов'язаних з підтримкою молоді на різних рівнях – від державного до місцевого.

Молодіжна робота, як специфічний напрям соціальної роботи, відіграє ключову роль у вирішенні соціальних, економічних та психологічних проблем молоді. Це вимагає від майбутніх соціальних працівників не лише високого рівня професійної підготовки, але й здатності адаптуватися до

динамічних змін у молодіжному середовищі. Тому розробка теоретичних та методичних основ підготовки таких фахівців є важливим аспектом розвитку системи вищої освіти та соціальної політики України.

Викладені аргументи переконують в актуальності й своєчасності дисертаційного дослідження Левченко Наталії Володимирівни «Теоретико-методичні основи підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами темами.

Дослідження виконано згідно з планом науково-дослідної роботи кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини як складова дослідження наукової теми «Актуальні проблеми соціально-педагогічної теорії та практики» (державний реєстраційний номер 0111U007547), а також у межах наукового напрямку Молодіжного центру «START» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації.

Дисертантка проаналізувала стан дослідженості наукової проблеми та категоріально-понятійний апарат дослідження; обґрунтувала теоретико-методологічні засади дослідження проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; охарактеризувала розвиток молодіжної роботи, її особливості, законодавчу і нормативно-правову базу в Україні та зарубіжних країнах; розкрила особливості змісту та навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; розробила критерії, їх показники та визначила рівні готовності майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; обґрунтувала й експериментально перевірила систему підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи у закладах вищої освіти; розробила рекомендації щодо підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи.

Нові факти, одержані дисертанткою. Оцінюючи найвагоміші переваги дисертаційного дослідження, зазначимо наукову новизну й теоретичне значення результатів наукового пошуку. Заслуговує на увагу вперше теоретично обґрунтована та розроблена система підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи. Левченко Н.В. визначила психолого-педагогічні умови реалізації системи, визначила поняття «підготовка майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи».

Дослідниця чітко визначила та схарактеризувала компоненти (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний), критерії (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-компетентнісний, діялісно-практичний, особистісно-рефлексивний), відповідні показники та рівні готовності майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи (високий, середній, низький).

У роботі уточнено дефініції основних понять досліджуваної проблеми («молодь», «молодіжна робота», «молодіжний працівник», «молодіжний центр»).

Левченко Н. В. вдосконалила зміст освітніх програм, розробила навчально-методичне забезпечення для освітнього процесу, що сприяють підвищенню рівня готовності майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи, що прослідковується через розроблену систему підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи. Ця система складається з цільового, об'єктно-суб'єктного, змістовно-процесуального та результативного блоків.

Складовою розробленої системи є психолого-педагогічні умови підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи (мотивація до взаємодії з молоддю в різних формах та формування ціннісного ставлення до молодіжної роботи; удосконалення навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; інноваційний підхід у практичній підготовці майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; комплексне використання формальної, неформальної та інформальної освіти в підготовці майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи).

Авторкою подано у дисертаційному дослідженні рекомендації щодо підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Аналіз змісту дисертації, публікацій спонукає до висновку про наукову обґрунтованість і достовірність положень, висновків і рекомендацій, репрезентованих авторкою. Вичерпно й переконливо обґрунтовано мету й завдання дослідження, окреслено суперечності, які потребують вирішення. Науковий апарат дисертації сформульовано коректно, що уможливорює чітке уявлення про структуру наукового дослідження, інструментарій його проведення і переконує в достовірності отриманих результатів. Задекларовані теоретико-методологічні основи дослідження створили

підґрунтя для розроблення системи підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи. У вступі коректно представлено особистий внесок автора.

Значення для науки і практики отриманих автором результатів.

На особливу увагу заслуговує практична значущість результатів дослідження Левченко Н. В., яка полягає в доборі та розробленні діагностичного інструментарію для виявлення готовності майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; розробленні теоретичних і методичних матеріалів, які можуть бути використані в процесі розробки освітніх стандартів й освітніх програм із професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, для створення та впровадження в освітній процес закладів вищої освіти нових освітніх компонентів, навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін «Соціальна політика», «Соціальна молодіжна політика», «Молодь у сучасній громаді», «Молодіжна робота у сфері дозвілля та волонтерства», «Організація та інфраструктура молодіжної роботи», «Технології соціальної роботи», «Теорія і практика молодіжної роботи», «Тренінгові технології в молодіжній роботі», «Соціальна робота в громаді», «Соціальна педагогіка», «Волонтерська та благодійна діяльність», «Основи професійної творчості в соціальній сфері», «Соціальна робота з сім'ями, дітьми і молоддю» тощо; для розроблення спецкурсів, курсів за вільним вибором здобувачів, спецсемінарів, підручників, навчальних посібників; для організації виробничої практики; проведенні наукових досліджень з означеної проблематики.

Дисертаційне дослідження Левченко Н. В. має практичну спрямованість, що прослідковується через розробку науково-дослідних проєктів; організацію та координацію базового тренінгу програми «Молодіжний працівник» у м. Умань (2019, 2021); координацію та модерування програми особистісного та професійного розвитку «Державотворець» (регіональний рівень, м. Умань, 2020); розробку та координування програми неформальної освіти для студентської молоді «Молодь. Освіта. Політика» факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (2021); підготовку заявки для участі м. Умань в національному конкурсі «Молодіжна столиця України» (2021); участь у круглому столі та тренінгу для тренерів «Ефективний менеджмент молодіжних центрів» (2021); участь в освітньому процесі за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота (молодіжна робота)» освітнього ступеня «магістр»; інші заходи (конференції,

круглі столи, семінари, форуми і т.д.), подання пропозицій до проєкту професійного стандарту «Фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)» (2022); співпрацю СпівДія Хаб (матеріальна допомога для внутрішньо переміщених осіб) (2022); проведення тренінгу для дітей та молоді «Мій Всесвіт – моя Україна» (2022); у рамках проєкту «Активні громадяни», за грантової підтримки Британської Ради в Україні, проведено тренінг «Соціальні ініціативи: для молоді та створені молоддю» (2022); організацію презентації книги «Місто, з якого почалася війна» (2023); співпрацю та участь у Всеукраїнському проєкті «Ігрові клуби спільно ДжуніорС» (2023), участь у мапуванні освітніх практик, які забезпечують підготовку фахівців молодіжної сфери, закладів вищої освіти України в рамках проєкту «Молодь за демократію в Україні: Фаза III» (2023) (підтверджено у додатках).

Експериментальні матеріали впроваджено в освітній процес закладів вищої освіти: Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (довідка № 1776/01 від 31.10.2022 р.), Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (довідка № 01-12/24 від 12.01.2023 р.), Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (довідка № 3 від 29.06.2023 р.), Рівненського державного гуманітарного університету (довідка № 01-12/50 від 04.08.2023 р.); Національного університету біоресурсів і природокористування України (довідка, протокол № 5 від 09.05.2023 р.); Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (довідка, протокол № 6 від 08.06.2023 р.).

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Структура представленої дисертації науково виважена й логічно вибудована. Аналіз дисертації та її завершеності свідчить про те, що зміст дисертаційного дослідження Н. В. Левченко відповідає меті й поставленим завданням, складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків до розділів, висновків, списку використаних джерел (620 найменувань, з них – 60 іноземними мовами), 15 додатків. Загальний обсяг роботи – 868 сторінок, із них 424 сторінок основного тексту. Робота містить 34 таблиці, 3 рисунки та 1 діаграму.

У **вступі** чітко й переконливо обґрунтовано актуальність проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка корелює з іншими елементами наукового апарату й конкретизується в завданнях дослідження, виважено визначено його об'єкт і предмет. З достатньою повнотою схарактеризовано методи дослідження, зазначено його наукову новизну й практичну

значущість, представлено відомості про апробацію та впровадження результатів роботи, публікації, структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі – *«Теоретико-методологічні основи підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи»* – проаналізовано стан дослідженості наукової проблеми; здійснено категоріально-понятійний аналіз наукової проблеми; обґрунтовано методологію дослідження проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи.

Теоретичний аналіз наукових праць показав, що молодіжна робота реалізується через молодіжну політику на трьох рівнях (місцевому, регіональному, національному). Молодіжну роботу організовують для молоді через молодь (у громадських організаціях, політичних партіях, молодіжному та волонтерському русі, молодіжних та громадських заходах, дозвіллі, проектах, просвітницькій діяльності, житті громади, молодіжному таборуванні, молодіжних радах, неформальній освіті тощо) за принципами субсидіарності, молодіжної активності, обґрунтованості, узгодженості, допомоги, поваги, розвитку та ін.

На основі аналізу наукової літератури, історичних та нормативних джерел виділено три основні групи наукових праць: дослідження проблем підготовки майбутніх соціальних працівників; дослідження стосуються підготовки майбутніх соціальних педагогів; дослідження у молодіжній сфері, зокрема проблеми молодіжної роботи, клубної та дозвіллевої діяльності, молодіжного руху та політики.

Визначено та сформульовано основні поняття дослідження на основі аналізу наукових праць та нормативно-правових документів: «молодь», «молодіжний працівник», «молодіжна робота», «молодіжний центр».

У другому розділі – *«Особливості молодіжної роботи в Україні і зарубіжних країнах»* – визначено передумови становлення та розвитку професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; проаналізовано законодавчу та нормативно-правову бази молодіжної роботи; вивчено та узагальнено зарубіжний і вітчизняний досвід молодіжної роботи.

Дисертанткою здійснено ретроспективний аналіз вітчизняної наукової літератури, історичних та нормативних джерел, що дозволив виокремити історичні етапи передумов становлення і розвитку підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи. Вважаємо, що сьомий етап започаткування та реалізація професії «молодіжний працівник» та підготовка

таких фахівців в ЗВО (2014 р. – дотепер) є важливим для наукового дослідження, тому що з 2014 р. розпочато реалізацію програми «Молодіжний працівник» за підтримки Програми розвитку ООН України у співпраці Міністерства молоді та спорту України й Державного інституту сімейної та молодіжної політики; з 2017 р. – створено перші молодіжні центри, експертні ради із молодіжної роботи на регіональному та локальному рівнях; у 2018 р. уперше в Україні розроблено та впроваджено в освітній процес освітньо-професійну програму «Соціальна робота (молодіжна робота)» в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини за спеціальності 231 Соціальна робота; у 2020 р. створено Всеукраїнський молодіжний центр; у 2023 р. затверджено Професійний стандарт «фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)».

Авторкою вивчено досвід молодіжної роботи в деяких країнах Європейського Союзу, зокрема Німеччині, Австрії, Чехії, Данії, Естонії, Фінляндії, Франції, Угорщині, Італії, Латвії, Болгарії, Словаччині, Польщі. Першою в цьому напрямі є Естонія, яка працює вже більше ста років над удосконаленням, розвитком, популяризацією молодіжної роботи та молодіжної політики, професії молодіжного працівника. Міжнародну молодіжну роботу реалізують асоціації, молодіжні групи та ініціативи, установи молодіжної роботи й громадські організації (Німеччина); роботу з молоддю на основі неформальної та інформальної освіти, що сприяє особистісному розвитку; на основі так званої освіти, що базується на дозвіллі (Чехія); соціально-виховну роботу з неповнолітніми з групи ризику, підтримку молодіжної роботи за допомогою низки національних конкурсів проєктів, молодіжних обмінів, транснаціонального волонтерства, структурований діалог із політиками, підтримку молодіжних ініціатив, транснаціональну мобільність молодіжних працівників (Італія).

Для вітчизняного досвіду молодіжної роботи в Україні важливим є діяльність Всеукраїнського молодіжного центру, Асоціації молодіжних працівників, Асоціації молодіжних центрів, обласних молодіжних центрів, громадської організації «Молодіжна Платформа»; реалізація молодіжних програм («Молодіжний працівник», «Менеджмент молодіжних центрів», «Прокачай», «Молодіжний працівник в ОТГ», «Державотворець», «Ефективний менеджмент молодіжних центрів», «Активні громадяни», міжнародні програми), всеукраїнської програми з популяризації здорового способу життя серед молоді «Healthy Challenge», програми «ПРОнавички майбутнього», платформи «СпівДія» та ін., в яких бали участь як здобувачі,

так і дисертантка. Узагальнено законодавчу та нормативно-правову базу молодіжної роботи в Україні, а також міжнародні документи Ради Європи.

У третьому розділі – *«Діагностика стану підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи»* – розкрито особливості підготовки соціальних працівників до молодіжної роботи через формальну та неформальну освіту; визначено зміст та навчально-методичне забезпечення підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; дібрано критеріально-діагностувальний інструментарій дослідження; схарактеризовано компоненти, критерії, показники та відповідні рівні сформованості готовності майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; подано результати констатувального етапу дослідження.

Для визначення початкового рівня готовності майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи та подальшого якісного й кількісного аналізу одержаних результатів дослідження авторкою було дібрано та реалізовано відповідний діагностувальний інструментарій. Діагностика окреслених критеріїв та відповідних показників відбувалася із використанням таких методів: анкетування, тестування, опитування, спостереження, використання діагностичних карток; діагностичних методик: методики діагностики особистості на мотивацію до успіху, методики «Ціннісні орієнтації», методики діагностики творчої активності, методики на виявлення комунікативних та організаторських здібностей, методики визначення соціальної відповідальності; методики для діагностики оцінки здатності до самовдосконалення, адаптованої методики для діагностики рефлексивності особистості; авторських методик: методики для визначення рівня набутих компетентностей та програмних результатів навчання у майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності; методики для визначення рівня сформованості теоретичних, практичних знань в галузі молодіжної політики та молодіжної роботи тощо.

У четвертому розділі – *«Обґрунтування системи підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи та її дослідно-експериментальна перевірка»* – обґрунтовано систему підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи; представлено реалізацію психолого-педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю; здійснено аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи; узагальнено та запропоновано рекомендації для підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи.

Спроектовано систему підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи, що складається з цільового, об'єктно-суб'єктного, змістовно-процесуального та результативного блоків. Для ефективної реалізації цих блоків системи обґрунтовано та впроваджено в освітній процес психолого-педагогічні умови. Вважаємо, що четверта умова (комплексне використання формальної, неформальної та інформальної освіти в підготовці майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи) підібрана успішно та сприяє підвищенню рівня підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи. Підготовка через формальну освіту включає навчання в ЗВО відповідно до робочих навчальних програм освітніх компонентів; через неформальну освіту – участь у різноманітних програмах, тренінгах, семінарах, майстер-класах та інших заходах, що не є частиною офіційних робочих навчальних програм ЗВО, але спрямованих на розвиток навичок та компетентностей для роботи з молоддю. Здобувачі отримали практичні навички та досвід роботи з молоддю під час участі: у програмі особистісного та професійного розвитку для студентської молоді «Молодь. Освіта. Політика»; в заходах молодіжного центру «START» УДПУ імені Павла Тичини та ін.; через інформальну освіту, яка полягає в самоосвіті, спілкуванні з одногрупниками, науково-педагогічними працівниками тощо та відбувається в повсякденному житті.

Дисертанткою запропоновано практичні рекомендації щодо підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи за трьома рівнями: локальним, регіональним та всеукраїнським. Запропоновані рекомендації є важливим інструментом для формування висококваліфікованих майбутніх соціальних працівників, здатних ефективно працювати з молоддю на різних рівнях організації молодіжної роботи.

Узагальнення отриманих результатів підтвердило досягнення мети та успішне виконання завдань дисертаційного дослідження, що має новизну і загальнонаціональне значення.

Отже, дисертаційна робота Н. В. Левченко за своїм змістом і формою є завершеним самостійним дослідженням, спрямованим на наукове обґрунтування теоретико-методичних основ підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи.

На схвальну оцінку заслуговує чимала кількість додатків (15 на 329 сторінках), які досить повно відображають зміст експерименту. Список використаних джерел укладено з дотриманням встановлених вимог. Варто зазначити, що загальні висновки віддзеркалюють логіку та повноту

розв'язання завдань дослідження, самостійність і наукову зрілість дисертантки.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових працях. Результати дисертаційної роботи висвітлено у 81 науковій і науково-методичній праці (із них 49 одноосібних), зокрема, 10 монографій (9 у співавторстві), 5 статей у журналах, що індексуються в наукометричній базі Scopus/WoS, 21 стаття у наукових фахових виданнях України, 6 статей у зарубіжних і міжнародних наукових виданнях, 2 статті у вітчизняних виданнях, 4 навчальних та навчально-методичних посібників, 1 енциклопедія, 32 публікації апробаційного характеру, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Реферат з достатньою повнотою відображає основні положення дисертації, які детально викладено, розкрито й переконливо обґрунтовано в її тексті. Кількість та обсяг публікацій, їх зміст та якість відповідають чинним вимогам і репрезентують основні положення дисертації.

Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Дисертацію викладено українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають чинним вимогам та принципам академічної доброчесності. У тексті дисертації відсутні текстові запозичення без посилання на джерело (звіт про перевірку StrikePlagiarism).

Дисертація і наукові публікації виконані самостійно, не містять академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, самоплагіату.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Попри зазначені позитивні якості рецензованої розвідки, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження та побажання дискусійного характеру.

1. У підрозділі 2.2 «Зарубіжний досвід молодіжної роботи» зазначено, що здійснено аналіз зарубіжного досвіду молодіжної роботи та виокремлено кращі практики соціальної роботи з дітьми та молоддю в різних країнах світу, однак у розділі представлено тільки країни Європейського Союзу. Тому вважаємо, що потрібно виокремити конкретні форми молодіжної роботи інших країн та продемонструвати їх застосування в експерименті.

2. У підрозділі 3.1 «Підготовка майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи в умовах формальної та неформальної освіти» автором

виокремлено фахівці, які працюють з молоддю (соціальний працівник, педагог соціальний, вихователь, практичний психолог, фахівець соціальної сфери, радник із питань молоді, фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)). Однак відповідно до Професійного стандарту України «Фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)» працювати молодіжними працівниками можуть особи з вищою освітою за галузями знань: 01 Освіта/Педагогіка, 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 23 Соціальна робота, що є ширшим. Тому вважаємо, що потрібно було врахувати означений аспект у дослідженні.

3. Розглядаючи психолого-педагогічні умови, вважаємо, що робота виграла б при детальному описі організаційних, освітніх, наукових та методичних заходів, спрямованих на формування готовності майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи, через які було реалізовано та досягнуто мету дослідження.

4. Для забезпечення вірогідності отриманих результатів, на наш погляд, було б оптимальним здійснювати оцінювання готовності майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи за чотирма рівнями (низький, середній, достатній та високий).

5. З метою популяризації рекомендацій щодо підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи, вважаємо за доцільне про публікацію окремого методичного видання.

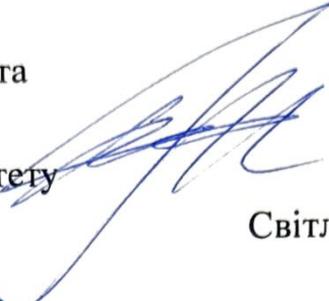
Проте зазначимо, що висловлені зауваження мають дискусійний характер та суттєво не впливають на загальну високу оцінку дисертації. Робота має безсумнівну наукову новизну й практичну значущість.

Висновок про відповідність дисертації вимогам.

Дисертація Левченко Наталії Володимирівни «Теоретико-методичні основи підготовки майбутніх соціальних працівників до молодіжної роботи» є самостійною, завершеною науковою роботою, що має вагоме науково-практичне значення, заслуговує на позитивну оцінку та відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019), а також відповідає вимогам пунктів 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ від 17.11.2021 р. № 1197 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р.), а її авторка, Левченко Наталія

Володимирівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.05 – соціальна педагогіка.

Офіційний опонент –
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної роботи та
педагогіки вищої школи
Волинського національного університету
імені Лесі України

Світлана ЧЕРНЕТА

10.10.2024 р.

